

# Laki

## vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 2 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 34 kohta, 62 §:n 1 momentin 7 kohta, 82 §, 84 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 5 momentti sekä 86 §:n 4—8 momentti, sellaisena kuin niistä on 86 §:n 4 momentti laissa 500/2021, ja

*lisätään* 4 §:ään uusi 35 kohta, 75 §:ään uusi 4 momentti sekä 128 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

### 2 §

#### *Lain tavoitteet*

Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä ja edistää laadukkaiden, innovatiivisten sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävien hankintojen tekemistä. Lain tavoitteena on huomioida huoltovarmuuden ja turvallisuusnäkökohtien toteutuminen julkisissa hankinnoissa sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

Hankintayksiköiden on pyrittävä järjestämään hankintatoimintansa ja suunnittelemaan hankintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja laadukkaasti olemassa olevat kilpailuolosuhteet hyväksi käyttäen. Hankintatoimintaan liittyvien hallinnollisten tehtävien vähentämiseksi hankintayksiköt voivat käyttää puitejärjestelyjä sekä tehdä yhteishankintoja tai hyödyntää muita yhteistyömahdollisuuksia julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa.

### 4 §

#### *Määritelmät*

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetaan:

34) *ohjelmalla ja ohjelmamateriaalilla* sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettua audiovisuaalista ohjelmaa ja radio-ohjelmaa;

35) *voimavarayksiköllä* ehdokkaasta tai tarjoajasta erillistä yksikköä, jonka voimavaroja ehdokas tai tarjoaja käyttää täyttääkseen hankintayksikön asettamat hankintalain 85 §:ssä tarkoitettut taloudellista ja rahoituksellista tilannetta tai 86 §:ssä tarkoitettut teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevat vaatimukset.

### 62 §

#### *Hankintaa koskevat ilmoitukset*

HE 2/2026 vp  
TaVM 16/2026 vp  
EV 87/2026 vp

Hankintayksikön on toimitettava julkaistavaksi seuraavat ilmoitukset:

7) jälki-ilmoitus 1—4 kohdassa tarkoitetuista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 6 kohdassa tarkoitettuista toimittajarekisteristä sekä 43 ja 44 §:ssä tarkoitetuista suorahankinnoista;

75 §

*Hankinnan kohteen kuvaus*

Hankintayksikkö voi hankinnan kohdetta kuvaavissa määritelmissä asettaa turvallisuutta ja varautumista koskevia ehtoja, joilla voidaan varmistaa hankittavan tuotteen, palvelun tai urakan tarjouspyynnössä edellytetty saatavuus, toimivuus ja häiriötön käyttö hankinnan kohteen koko elinkaaren ajan. Varautumiseen liittyvät hankinnat voidaan kilpailuttaa ehdollisesti.

82 §

*Alihankkijoiden vaihtaminen*

Hankintayksikkö voi 85—87 §:n mukaisesti tarkistaa, onko olemassa perusteita alihankkijoiden poissulkemiseksi 83 tai 84 §:n nojalla. Alihankkijaan sovelletaan tällöin, mitä mainituissa pykälissä säädetään ehdokkaasta ja tarjoajasta. Jos alihankkijaa koskee jokin pakollinen poissulkemisperuste, hankintayksikön on vaadittava, että tarjoaja korvaa alihankkijan. Jos alihankkijaa koskee jokin hankintalain 81 §:ssä tarkoitettu hankinnanvarainen poissulkemisperuste, hankintayksikkö voi vaatia alihankkijaa korvattavaksi toisella alihankkijalla.

84 §

*Pakolliset poissulkemisperusteet*

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas, tarjoaja tai alihankkija taikka sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta rangaistukseen:

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokkaan tai tarjoajan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu rikoslain 30 luvun 9 a §:ssä tarkoitettu törkeästä kirjanpitorikoksesta, 47 luvun 1 §:ssä tarkoitettu työturvallisuusrikoksesta, 2 §:ssä tarkoitettu työaikasuojelurikoksesta, 3 §:ssä tarkoitettu työsyrynnästä, 3 a §:ssä tarkoitettu kiskonnantapaisesta työsyrynnästä, 5 §:ssä tarkoitettu työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaamisesta tai 6 a §:ssä tarkoitettu luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä taikka 48 luvun 2 §:ssä tarkoitettu törkeästä ympäristön turmelemisesta tai 5 a §:ssä tarkoitettu törkeästä luonnonsuojelurikoksesta.

Ehdokasta tai tarjoajaa ei saa sulkea tarjouskilpailusta, jos:

- 1) 1 tai 3 momentissa tarkoitettua rikosta tai 4 momentissa tarkoitettua laiminlyöntiä koskevan lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli viisi vuotta; tai
- 2) 2 momentissa tarkoitettua rikosta koskevan lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli kolme vuotta.

## 86 §

### *Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen*

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi näytöksi on hyväksyttävä tämän lain 84 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu ote taikka ehdokkaan, tarjoajan tai tämän voimavarayksikön tai alihankkijan tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikkö taikka ehdokas, tarjoaja tai tämän voimavarayksikkö tai alihankkija ei saa ottaa jäljennöstä rikosrekisteriotteesta eikä tallettaa sitä itselleen. Hankintayksikön on poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen hävitettävä rikosrekisteriote tai palautettava se henkilölle, jota se koskee. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä poissulkemisperusteiden selvittämiseksi. Jollei ehdokkaan, tarjoajan tai tämän voimavarayksikön tai alihankkijan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettua otetta tai todistusta, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.

Näytöksi on 81 §:n 1 momentin 1, 2 sekä 4 kohdan osalta hyväksyttävä toimivaltaisen viranomaisen antama todistus. Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta tällaisia todistuksia, näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan, tarjoajan tai tämän voimavarayksikön tai alihankkijan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.

Näyttö ehdokkaan, tarjoajan tai tämän voimavarayksikön tai alihankkijan taloudellisesta ja rahoituksellisesta tilanteesta voidaan antaa yhdellä tai useammalla liitteessä E luetellulla asiakirjalla. Jos ehdokas, tarjoaja tai tämän voimavarayksikkö tai alihankkija ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintayksikölle sen pyytämiä asiakirjoja, se saa osoittaa taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteensa jollakin muulla hankintayksikön hyväksymällä asiakirjalla.

Ehdokkaan, tarjoajan tämän voimavarayksikön tai alihankkijan teknisestä pätevyydestä voidaan antaa näyttö yhdellä tai useammalla liitteessä E luetelluista tavoista hankinnan kohteen luonteen, määrän tai laajuuden ja käyttötarkoituksen mukaan.

Hankintayksikkö ei saa vaatia valittua tarjoajaa taikka tämän voimavarayksikköä tai alihankkijaa toimittamaan näyttöä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin, jos hankintayksikkö voi saada tarvittavat todistukset, selvitykset ja muut tiedot Suomessa tai muussa Euroopan talousalueen valtiossa olevasta maksuttomasta tietokannasta. Tarjoajaa ei saa vaatia toimittamaan asiakirjanäyttöä, jos hankintayksiköllä on tarvittavat ajantasaiset asiakirjat jo hallussaan.

## 128 §

### *Muutoksenhakua ja seuraamuksia koskevien hankintalain säännösten soveltaminen*

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa sellaista hankintayksikön päätöstä tai muuta ratkaisua, jonka mukaan hankintasopimusta ei jaeta osiin 79 §:n nojalla.

---

Tämä laki tulee voimaan 18 päivänä kesäkuuta 2026.

Helsingissä 16.6.2026

**Tasavallan Presidentti**

**Alexander Stubb**

Työministeri Matias Marttinen